

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

§. 5. Alia locutio contemplationem potius in passione, quam actione
constituens testimonijs Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum
comprobatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica

NIVT

.124

communis sit, quæ confirmatur ex illo Psalm. 45. *Vacate, & videte quoniam factus est Dominus, Vbi vacatio, seu otium simul cum visione constituitur, ad denotandum huiusmodi otium, seu vacationem non excludere actus à potentijs elicitos, sed eorum modo quodam superiori, & valde quieto secum afferre, iuxta quem etiam sententiam referens D. Stephanus sublimem illam Moyli visionem de rubo ardenti dixit, *Tromfactus Moyses non audebat considerare.* Actorum 7. n. 32. quamvis reuera actum sublimis contemplationis tunc Moyses exercebat.*

33. Id ipsum optimè confirmatur ex eo, quod docent Theologi cum D. Thom. 1. 1. quæst. 111. artic. 2. scilicet, *Gratiam operantem esse illam, quam Deus in nobis sine nobis operatur, seu quæ datur ad effectum, in quo mens nostra est mota, & non mouens, Quæ tamen doctrina nullatenus excludit, quod mens nostra eliciat illos actus, respectu quorum datur gratia operans: cum enim sint actus vitales, non possunt non à potentijs vitalibus elicitiuè procedere, hætenus tamen verificatur prædicta locutio, quatenus prædicti actus, vt exeunt à gratia operante, non eliciuntur liberè ab ipsis potentijs, atque ad eò in hoc sensu dicitur mens nostra non se mouere ad illos. Simili ergo modo, iuxta phrasim Mysticam, quamvis in sublimi hac contemplatione reperiantur actus eliciti à potentijs vitalibus, tamen meritò dicitur, tunc ipsas potentias non se mouere ad illos, quatenus, etsi elicitiuè, & liberè eos producant, non tamen mouent se ad illos modo proprio, seu ex propria industria, nec cum inquisitione, vel labore, nec per modum motus, sed per modum quietis, propter ea, quæ iam explicuimus.*

§. V.

Alia locutio contemplationem potius in passione, quam in actione constituens testimonijs Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum comprobatur.

34. **E**T ex hoc à fortiori comprobata, & explicata manet locutio illa apud eosdem Patres, & Doctores Mysticos valde communis, quod scilicet illa sublimis contemplatio potius se habet per modum passionis, quàm per modum actionis, seu quod tunc mens potius se habet passiuè, quam actiuè, quamvis re vera operationes vitales, & liberæ, atque ad eò actiuè ab illa procedentes eliciat, eo quod respectu talium actionum speciali modo à Deo mouetur, & excitatur, eiusque ductum, non autem propriam industriam, & excitationem sequitur, iuxta quem etiam sententiam D. Dionysii cap. 2. de diuin. nomin. §. 4. de diuino Hierotheo dicere solebat, quod erat patiens diuina: quem modum loquendi ibidem sequitur D. Thomas, nec non, & Theodor. Actor. 1. super illud, *Factum est in mentis excessu.* Rusbruch, lib. de ornatu spiritualium nuptiarum cap. 71. vbi de hac contemplatione loquens ait: *Quod in ea diuinam operationem tanquam mera creatura patiantur oportet, & inferius, Operatio diuina horis omnibus mouens, vrgens, incitans, introrsum trahens, &c.* Qua etiam phrasi vsus fuit D. Paulus ad Rom. 8. dicens *Quicumque spiritu Dei aguntur, hæ sunt Filij Dei.* Ecce qualiter Filios Dei agi spiritu Dei (quod passionem denotat) non autem semetipsos agere, docet, quamuis re vera eliant operationes, ad quas ex spiritu Dei mouentur. Quod

Quod optimè explicuit D. Tho. super hunc Pauli locum lect. 13. inquit: *Homo autem spiritualis non tantum instruitur à Spiritu sancto, quid agere debeat, sed etiam cor eius à Spiritu sancto mouetur, ideo plus intelligendum est in hoc, quod dicitur: Quicumque supiritu Dei aguntur. Illa enim agi dicuntur, quæ quodam superiori instinctu mouentur. Vnde de brutis dicimus, quod non agunt, sed aguntur, quia à natura mouentur, & non ex proprio motu, ad suas actiones agendas, similiter autem homo spiritualis non ex motu propria voluntatis principaliter, sed in instinctu Spiritus sancti inclinatur ad aliquid agendum secundum illud Isai. 56. Cum venerit quasi fluvius violentus, quem spiritus Dei cogit. Et Luca 4. quod Iesus agebatur à spiritu in deserto, non tamen per hoc excluditur, quin viri spirituales per voluntatem, & liberum arbitrium operentur, quia ipsum motum voluntatis, & liberi arbitrii Spiritus sanctus in eis causat, secundum illud ad Phil. 2. Deus est qui operatur in vobis velle, & perficere, &c. Hucusque Doctor Angelicus.*

Cuius rei philosophicam rationem assignauit idem D. Tho. quæst. vnica de vniõne Verbi artic. 6. ibi. *Considerandum tamen, quod si virtus, quæ est actionis principium ab alia superiori virtute moueatur, operatio ab ipsa procedens non solum est actio, sed etiam passio, in quantum scilicet procedit à virtute, quæ à superiori mouetur.*

Consonat D. Prosperus lib. sententiarum Augustini num. 30. ibi. *Plus est procul dubio agi, quam regi, qui enim regitur aliquid agit, ideo regitur, vt recte agat, qui autem agitur, agere ipse aliquid vix intelligitur, & tantum prestat voluntatibus nostris gratia Saluatoris, vt non dubitet apostolus dicere, quot quot spiritu Dei aguntur, hi filij Dei sunt, nec aliquid in nobis libera voluntas melius agere potest, quam vt illi se commendet, qui male agere non potest, &c. Super quem etiam Apostoli locum sic ad propositum nostrum loquitur Caietan. Cum audiu: Spiritu Dei aguntur, caue ne furorem intelligas, ne velut amenes agi homines spiritu Dei intelligas, sed obedientiam talem, ac tantam spiritus nostri exhiberi Spiritu sancto habitanti in viru perfectis, vt parendo agantur obsequentissimi à Spiritu sancto habitante in eis, agitur autem non solum inuitus, aut nefcius, sed etiam promptissimè obsequens, &c.*

Quod etiam ibi explicuit Toletus sic inquit. *Agere spiritu Dei est opera facere secundum spiritum, quorum motor, & autor primus est spiritus Dei inhabitans in iustis per gratiam, virtutes, & dona &c. Vnde merito Beda ibi sic disserit: Dicit mihi aliquis, ergo agimur non agimus, respondeo, imò, & agis, & ageris, & tunc bene agis si à bono ageris spiritus enim Dei, qui te agit, a genti adiutor est tibi. Quæ verba desumpsit ex D. Augustino serm. 3. de verbis Apostoli, & Benedictus Iustinianus super eundem locum sic inquit: Ducimur igitur, atque agimur, sed nobis consentientibus, & liberè diuina motioni respondentibus, ita tamen maluit loqui Apostolus, vt vim atque efficaciam diuina gratia ostenderet. Tandem D. August. lib. de correct. & gratia cap. 2. sic ait: Intelligent si filij Dei sunt, se spiritu Dei agi, vt quod agendum est, agant, & cum egerint, illi à quo aguntur gratias agent, aguntur enim, vt agant, non vt ipsi nihil agant.*

Nec huius locutionis oblita fuit Sancta Mater nostra THERESIA, eam namque habet cap. 17. suæ vitæ ibi. *Hic orationis modus iam vtrumque sufficienter expressus est, nec non quid animam, quæ eum habet, facere oporteat, aut potius, quid Deus in ea faciat: ipse enim est, qui hortulani partes iam subit, illam autem vult requiescere & letari; ita vt voluntas in gratias illas, quibus fruatur, dumtaxat consentiat, seque resignare debeat ad omnia, quacumque vera sapientia in ipsa operari volet &c. Id ipsumque docet in omnibus locis supra num. 31. citatis, in quibus potentiarum suspensionem, cessationem, otiumque, & quietem in hac contemplatione constituit.*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
129

39.

Vnde hunc loquendi modum, passionem potius quam actionem in hac sublimi contemplatione statuentem approbant, & sequuntur, præter recensitos Patres, & Doctores, plures alij, vt sæpè relatus Antistes Bartholomæus à Martyribus 2. parte compendij cap. 11. parum ante §. 1. sic inquit: *Non humana, sed diuina dumtaxat est operatio, ibi enim Deus ipse est agens, homo vero patiens, & §. 2. ibi. Et quamuis hæc feruens dilectio exciatur à voluntate, dicitur tamen passiva, quia ad illam non excitat voluntas se ipsam vel ad primam, sed immediatè excitatur à Deo, &c.* Noster Thomas à 1. s. v. lib. 5. de contemplatione cap. 13. noster Ioannes à 1. s. v. Maria de Mystica Theologia in principio num. 4. Venerabilis Pater Balthasar Aluarez, relatus à Patre Ludouico de la Puente in eius vita cap. 13. & 41. Suarez lib. de oratione cap. 12. numer. 18. & cap. 19. numer. 7. noster Didacus à 1. s. v. in annotationibus ad libros Mystici nostri Doctoris discursu secundo, phrasî secunda, Molina Carthusianus in titulo de oratione capite septimo, §. primo, Pater Basilius Legionensis in Defensorio sæpè citato, propositione tertia, & plures alij.

S. VI.

Locutio silentium contemplationi tribuens, testimonijs Sac. Scriptura, & Patrum stabilitur.

40.

EX dictis satis etiam, & à fortiori comprobata manet illa locutio, in qua huiusmodi contemplatio silentium appellatur, non quidem quia mens in illa nullum actum exercent (in hoc enim sensu, tunc etiam internè loquitur) sed quia prædictum actum non exercet modo proprio, neque ex propria industria, & inquisitione atque ad eò quoad sibi propria silet, solumque exercet actum modo quodam superiori & ex speciali motione diuina, absque reflexione propria, per quem actum diuinæ veritati loquenti attendit, ac propterea potius auditio, quam locutio appellatur, vnde hoc nomen silentij contemplationi tribuit D. Dionysius de Mystica Theologia cap. 1. statim in principio & D. Thomas super illa verba Apocalypsis §. *Factum est silentium in Cælo quasi dimidia hora.* Super quæ verba idem docet Diu. Gregorius lib. 2. Moral. cap. 29. in fine, & lib. 5. cap. 26. & lib. 30. cap. 12. & super Ezech. homil. 14. circa illa verba Ezech. 40. *Et in manu viri calamus mensura sex cubitorum, & palmo.* Idem quoque docent D. Bernardus serm. 52. in Cant. & ser. 13. ad sororem, & sermone de 7. spiritibus. Augustinus in Psalm. 94. & epist. 119. D. Basilius serm. de Natiuitate Domini, Ambros. lib. 1. de fide ad Gratianum, Sancta Mater nostra THERESIA in lib. qui inscribitur, *Conceptus amoris Dei*, super Cant. cap. 5. & 6. Diu. Ioannes Climacus gradus 17. Hugo l. 2. de anima c. 20. & de claustro animæ l. 4. c. 36. super citata verba Apoc. Albertus Mag. de adherendo Deo cap. 20. Bartholomæus à Martyr. 2. par. compendij c. 11. ibi: *Festinetq; ad Sancta Sanctorum, & ad internum illud silentium, in quo non humana, sed diuina dumtaxat est operatio, ibi enim Deus ipse est agens, homo vero patiens.* P. Balthas. Aluarez relatus à Ludou. de la Puente in eius vita c. 13. P. Thom. de Villanueva in Cant. supra illa